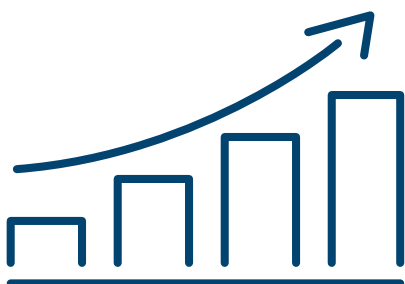

Vejen til et mere **socialt bæredygtigt** udbudsdirektiv

3F byder den nye EU-Kommissions ønske om at revidere EU's udbudsdirektiv varmt velkommen. Der er et kæmpe potentiale for, at skatteborgernes penge kan bidrage væsentligt mere til bæredygtige vilkår for både lønmodtagere, klima, borgere og virksomheder i Danmark og resten af Europa.

Offentlige udbud udgør hele
14 % af EU's samlede BNP

Socialt, klimamæssigt og økonomisk bæredygtige udbud

Offentlige udbud er et værktøj, der aktivt kan anvendes til at fremme et mere retfærdigt samfund til gavn for alle. Her er det centralt, at EU lever op til den tredobbelte bundlinje, så vi både får:

1. **Socialt bæredygtige udbud:** Med ordentlige og ordnede arbejdsvilkår, godt arbejdsmiljø og gode lærlingeforløb.
2. **Klimamæssigt bæredygtige udbud:** Med beskyttelse af klima, miljø og menneskers sundhed.
3. **Økonomisk bæredygtige udbud:** Med en retfærdig og effektiv anvendelse af offentlige midler.

Hvorfor er det vigtigt med mere **bæredygtige** udbud?

De offentlige udbudsregler udstikker retningslinjerne for hvordan regeringer, kommuner og andre offentlige institutioner indkøber varer, tjenesteydelser og projekter fra private virksomheder.

I dag bærer offentlige udbud i EU i høj grad præg af, at priskriteriet overskygger både kvalitet og vilkår. I gennemsnit bliver 80% af alle udbud i EU tildelt på baggrund af priskriteriet.

Det betyder, at prisen er altoverskyggende ofte på bekostning af ordentlige løn- og arbejdsvilkår og arbejdsmiljø, uddannelsesmuligheder og bæredygtighed.

Socialt bæredygtige udbud gavner alle aktører

EU

- ✓ Fair konkurrence på det indre marked
- ✓ Bedre håndhævelse af EU lovgivning
- ✓ Europæiske udbud til gavn for både klima, mennesker og erhverv

Medlemslande

- ✓ Bæredygtig anvendelse af skatteborgernes penge
- ✓ Bedre håndhævelse og kontrol af nationale regler
- ✓ Samfundsansvarlige udbud

Virksomheder

- ✓ Mere ensartede udbudspraksis
- ✓ Lige spillebane for de virksomheder, der agerer samfundsansvarligt
- ✓ Bedre håndhævelse af reglerne

Lønmodtagere

- ✓ Bedre arbejdsvilkår og ligebehandling for nationale og europæiske kollegaer
- ✓ Bedre arbejdsmiljø med færre ulykker og færre sikkerhedsrisici
- ✓ Flere og mere kvalificerede lærlingeforløb

Dokumenterede udfordringer med socialt bæredygtige udbud

- ✓ Europa-Parlamentets 2024 studie af offentlige udbud har tydeligt dokumenteret, at der er udfordringer med at sikre samfundsansvarlige udbud i EU.
- ✓ Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed har i et 2024 studie dokumenteret tilstedeværelsen af sort arbejde, når offentlige myndigheder indkøber varer og tjenesteydelser.
- ✓ Den Europæiske Revisionsret har i 2024 studie dokumenteret, hvordan der er unfair konkurrence om offentlige udbud i EU bl.a. for virksomheder, der ønsker at byde på udbud på tværs af EU på en fair måde.

Vejen til socialt bæredygtige offentlige udbud

Der er behov for et opgør med udbudsregler, som skævvrider konkurrencen og forringer lønmodtagerrettigheder og klimabeskyttelse. Der er behov for en lige spillebane med flere "skal" end de nuværende "kan" bestemmelser i udbudsdirektivet, herunder:

1) **Krav om retfærdige løn- og arbejdsvilkår**

Kvalitetskravet i offentlige udbud skal indeholde obligatoriske kriterier, der strækker sig udover de økonomiske og tekniske kriterier og indeholder krav om ordnede vilkår, godt arbejdsmiljø, kvalificerede lærlingeforløb og efterlevelse af arbejdsmarkedsregler, som understøttes i både udbudsmateriale, prækvalifikation, klausuler og dokumentationskrav.

2) **Kontrol af arbejdsvilkårsregler**

Der skal være effektiv kontrol og håndhævelse af arbejdsvilkårene og arbejdsmarkedsregler på offentlige udbud i hele entreprenør/leverandørkæden enten ved eget system for kontrol af overholdelse af klausulerne eller ved anmodning om, at udbyder udarbejder et forslag.

3) **Konsekvenser ved brud på arbejdsvilkårsregler**

Muligheden for at sanktionere og i sidste ende ophæve kontrakten ved væsentlig misligholdelse af lovgivning, overenskomst og nationale bestemmelser om arbejdsforhold, arbejdsmiljø og boligforhold udbygges, herunder et opgør med "self-cleaning" mekanismen, hvor virksomheder kan "rense sig selv" for brud med arbejdsmarkedsregler.

Kontaktinformationer:

København

Bruxelles

EU-chef
Nadja Abelgren Olsen
nadja.olsen@3f.dk

EU-konsulent
Caroline Amalie Hertel
caroline.hertel@3f.dk